

Processus iudiciarius panormitani

Johannes <Urbach>

Parisius, Millesimo quinge[n]tesimo octauo

Declaratio forme libelli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70756)

liberum et vacuum dimittere et assignare seu restituere cum fructibus ut premititur inde preceptis contradicit in periculum anime sue / quare agit et petit procurator predictus prefato nomine / quatenus cognitio quantum sufficit de premissis pronuncietis decernatis et declaretis supradictum fundum ad antedictum pertinuisse ac pertinere predictumque. **B.** eum indebite ac illicite occupasse ac occupare / ac ipsum fundum eidem. **A.** ad iudicandum fore et ad iudicetis / predictumque. **B.** ut fundum huiusmodi **A.** liberum et vacuum dimittat restituat et assignet / et fructus ut prefertur perceptos vel eorum valorem quem ad tot libras denariorum pro singulis annis estimat vestra tamen et aliorum quorum interest estimatione salva tradat seu persolvat condennandum et compellendum esse ac condennetis et compellatis per vestram diffinitivam sententiam censuram ecclesiasticam / et alia remedia oportuna hec petit constitutis et divisim una cum expensis actis vel factis ac fructus tempore litis percipiendis ad probationem necessariam et non ultra se astringens salvo nichilominus iure addendi / minuendi. **rc.** **L**ines vero sunt sales.

¶ Declaratio forme libelli.

Declaratio materie huius libelli et circa ipsius formam multa subtilia difficulta a doctoribus solent tractari / et magna est questio legistarum a quibus principis causetur rei vindicatio / sed dicitur communiter quod a domino actoris et possessio rei. **Itē sciendum quod circa presentem declarationem libelli aliq**
e iij

occurrunt/et an possidenti ⁊ detinenti ratione detentio-
tionis competat rei vindicatio no. p io. an i addi.
specu. de cessi. acti. §. i. Mo. etiā p doctores moder-
nos i. c. examinata: de iudi. Item an rei vindicatio
est formāda ex pte rei qz ex possessiōe iudex pōt ad
actū supponere reū obligatū de quo p spe. de acti.
⁊ peti. §. ii. x. sed quā vocas. plen^o p cy. de ista mas-
teria. C. de alie. mu. iu. fac. l. vnica. An p̄rio i actio-
ne reali exprimēda ē res que petitur i libello. de li-
belli oblati. c. ii. et etiā eius q̄litas vt cū petit terra
debet exprimi an sit aratario vel vineata. si autem
petit materia i signata puta massa / dicat qualitatē
vidz an sit aurum vel argentū ⁊ etiā exprimat pōdus
si sit signata exprimat numerū de quo ibi plene per
Hostien. ⁊ Jo. an. de quo etiā qualis dz fieri specifi-
catio in spe. de libel. concep. §. iuxta x. itē ⁊ ē tex. in
.l. si i rem. ff. de rei vendica. Itē nō valet in actione
reali si fundus vel p̄diū habet p̄prium nomen ⁊ nō
exprimit. et duo fundi prope vel maxime vicini de-
bet enim res designari p cōfinia / et si necesse fuerit
subisci oculis iudicis vel aduersarij vt ibi notatur
Item dicit in libello q licet fundus ap. A. p̄tinuit
⁊ p̄tineat et nō addendo p̄tinet an sufficit no. de cā
poss. ⁊ proprie. cū ecclesia in glo. de resti. spoli. cum
ad sedē in. iij. glo. Itēz pōt addi i libello p̄tinuit ei
iure dominiū vel quasi vt in. c. abbate sane de re iu-
di. li. vi. ⁊ quidā dicūt alias libelluz nō esse admittē-
dum cum verbum p̄tinere latam habet significatio-
nem / vt in. l. p̄tinere. ff. de verbo. signi. no. in. c. cum
ecclesia de causa pos. Sed Huil. in spe. de cā posses.
⁊ proprie in. §. sequitur videre. x. alie sunt reales ad-
mittit talē libelluz p. c. inter dilectos de fide iſtru.

cum similibus et dicit ibi. Jo. an. in addi. q̄ cōmuni
 ter libellarij cum admittūt et in libello non exp̄mi
 tur causa petendi quia hoc nō oportet ī reali pōt tñ
 si vult causā exprimere de re iudī. c. abbate. li. vi. et
 an tutius sit cām exp̄mere an nō no. de libel. obla.
 c. ij. de ordo cogni. ca. si. p̄ Jo. an. nam tutius est vno
 respectu cām exprimere. quia si ex illa causa agens
 succumbat potest eandē rem petere ex alia causa et
 nō stabit exceptio rei iudicate quia licet ratione do
 minij fiat cōdēnatio. non tñ generaliter sumpti. sed
 ad causaz exp̄ssam licet remotā de cā pos. c. si. vt di
 cit. Jo. cal. cōtra cy. et pe. in. c. ij. de libel. obla. sec⁹ si
 nullā causam expressit qz tūc videt̄ om̄e ius suū in
 iudiciū deduxisse. vnde succumbēs preterea nō au
 ditur sed alio respectu tutius est nō exprimere cau
 sam certā. de quo in. c. abbate sane de re iudī. li. vi.
 vbi de hoc. Quid iuris si cause que erāt ī principio
 deserunt pendente lite vel non erant a principio sed
 supuenerūt en ex causa h̄mōi debet fieri cōdēnatio
 vel absolutio. et licet sint multi modi acquirēdi do
 minij vt in li. de rerū diuisi. §. singulorū / et. ff. de ac
 quiren. re. do p̄ totum / tamē multū est difficilis ei⁹
 p̄batio. vt .l. cū is. C. de proba. vnde dato q̄ nullā
 causam exprimat actor in libello ī actione reali ad
 huc tñ vt debeat obtinere oportet constare p̄ cōfes
 sionē vel p̄bationē de aliquo modo vel causa que
 sufficiat ad dominiū rei acquirendum et transferen
 dum pro tāto est consiliū legis q̄ q̄diu quis potest
 intentare possessoriū non ager de proprietate vt in
 .l. is. ff. de rei vendi. et sequēte / et no. bern. i. c. eccle
 sia / de cau. poss. et pprie / et etiā in spe. de acti. et pe.
 §. sequitur. v. si autem. Videamus exempluz quo

modo difficilis est probatio domini / quia si ex causa
sa emptionis dicatur q̄s domin⁹ alicuius rei oportet
concurrere primum q̄ contractus precessit / secū
de q̄ precium numeretur vt fides de eo habeatur
vel alias satisficiat / tertio q̄ traditio rei sequatur
quarto q̄ venditor fuerit dominus. Ista ergo oīa
p̄bari debent quod difficile est potest tamen quis
intentare publicianam in qua leuiores sunt p̄bari
ones q̄ nō est necesse p̄bare venditore fuisse dñm
q̄ publiciana competit ex causa emptionis vel eius
insubet alterius iusti. tituli rez bona fide ab aliquo
accep̄. credens eū dñm fuisse licet in veritate nō es
set de quo spe. de cā pos. in rubrica de p̄prietate. §.
nunc dicendū et in. ca. abbate sane de re. iudi. li. vi.
Item dicitur in libello q̄ res detinentur / si hoc in li
bello non esset expressum an in fine litis reus esset
absoluendus. Hoffre. tenet q̄ non r̄prehendit iu
dices qui hoc facit et distinguit q̄ aut possidet aut
non: si possidet est condemnāndus. si nō possidet ad
huc quia se liti obtulit condemnandus est ac si pos
sideret illud dictū gof. ponit Jo. an. in addl. spe. de
causa pos. i rubrica de p̄prie. §. i. Quo ad conclusio
nē seu petitionē libelli vbi primo petitur p̄ iudices
declarari rem ad A pertinere et sibi adiudicari. et.
S vt restituat vt vacuum tradat seu dimittat ad iu
dicari verbū adiudicari exponūt. Jo. mo. et archi. i
c. abbate sane de re iudi. li. vi. ubi adiudicare id ē ad
se spectare et dicūt q̄ ad iudicatio fit p̄prie in actio
nibus que mixtam habēt causā vtz si res alicuius
que ab alio detinetur petūtur restitui / sed iure ciuī
li petit quia rem ad se pertinere declarat. Conclusio
ergo libelli oīs cōprehēdit et ita solet fieri. r̄ ita

verbū restitui nō p̄tinet solū ad possessoriū s̄ ad pe-
 titoriū etiam vt bo. de do. et conu. c. ii. et in spe. de
 acti et peti. §. sequitur et ibi per Jo. an. in addi. spe.
 et de litis contes. c. fi. x. hoc autem et nota. i. ca. iter
 dilectos de fide instru. in princi. quia aliud est resti-
 tuere rem aliud possessiones rei. Item petitur in li-
 bello res cum fructibus a t̄pe occupationis p̄ceptis
 bone fidei possessor lucrat fructus ante litis con-
 testationem factos et p̄ceptos. Unde ista petitio est
 intelligenda secūdum distinctiones iuris cōmunis
 de quo i spe. de fruc. et interesse. §. i. de hoc p̄ Jo. an.
 in addi. de causa pos. et pprieta. i rubrica. ¶ Addi-
 tio. ¶ An autem et quando bone fidei possessor
 male fidei teneatur de fructibus et a quo tempore
 vide p̄ legistas in. l. fructus. ff. de rei ven. et in. l. cer-
 tū. ff. de rei ven. et p̄ canon. i. c. grauis de resti. spoli-
 atorū. Quomodo autem p̄cedit petitio expensarū
 litis et quomodo sup hoc ferri debet sententia cū sit
 generalis incerta et de futuro no. d̄ p̄cura. auditis
 de libelli obla. c. ii. de sequestrati. pos. c. i. cū simili-
 bus. Item in fine libelli ponitur p̄statio q̄ ad p̄-
 bationes necessariam se r̄atum astringit de iudi. ex-
 hibita de p̄bati. licet x. idē quoq̄ no. in specu. d̄ ex-
 cepti. §. viso x. porro de libel. cōcep. §. vltimo item
 consueuerunt fieri. Item dicitur in fi. salvo iure ad-
 dendi r̄c. de fide instru. inter dilectos in pri. Est ta-
 men sciendū q̄ aduocatus circa libelli conceptio-
 nem debet tria aduertere. Primum q̄ pauca et nō
 superflua effundat si tamen ibi ponatur superflua
 dummodo libellus alias sit aptus non viciatur no-
 ta de iudici examinata. Secundum q̄ ponat ne-
 cessaria et vtilia / que probata suā iuuāt intentiones

Tertium quod ponit generalia et se non artet ut in processu
su plures vias et diuerticula plura habet ad fugien-
dum suam intentionem de qua et de quibusdam aliis cau-
telis in speculo de libello conceptus §. ultimo. De cautelis
vero circa protectionem et receptionem libelli haben-
dis non in speculo de libello conceptus §. sequitur. Item in libel-
lo non exprimitur nomen actionis videtur ut si diceretur ad
hoc propono rei venditionem. nam hoc non est necessi-
tas maxime secundum canones. ut in c. dilecti. de iu-
di sed sufficit proponi factum. debet tamen exprimi tale quod
per quod actionis natura cognoscatur. ut ibi non. et in
speculo de acti. et peti. §. i. Item non est necesse quod pro sub-
scribat diem correctionis ut per talem subscriptionem
constet de die dati libelli. sed hoc fit per tabellionem
qui subscribit diem correctionis libelli et dilaciones
datas de quo etiam in speculo de libello conceptus §. i. x. nec.

¶ Forma libelli in actione personali.

In personali actione formatur sic libellus. Co-
ra vobis etc. quod licet predictus B. prefato. A. in
x. libris denariorum talis monete vel talis paga-
mentum vel denariorum currentium et communiter da-
tiorum in tali loco teneat ex causa mutui et obliga-
tus existat. Vel sic. Licet idem B. A. memorato
teneatur in totis libris denariorum quas idem A. eidem
B. mutando enumeravit vel quas bona fide depo-
suit apud eum tamen huiusmodi debitum vel depo-
situm sibi reddere contradicit. quare agit et petit pro
curator predictus quibus precognito quantum sufficit
de premissis nunciatis / decernatis / et declaratis su-
predictum. B. A. prefato in expressa pecuniaria summa